

ØKONOMISTYRELSEN

Servicebeskrivelse for Navision Stat

Juni 2020

2020

Indhold

1. Indledning og beskrivelse af systemet	3
1.1 Forretningsområdet	3
1.2 Kunder og brugere	3
1.3 Funktionalitet	3
2. Ansvarsdeling mellem parterne	4
2.1 Betingelser ved opsigelse	6
3. Fælles dataansvar – overordnet cirkulæreskrivelse	7
3.1 Cirkulæreskrivelse	7
4. Servicemål og ydelsesbeskrivelse	8
4.1 Servicemål	8
4.2 Tilgængelighed	9
4.3 Driftsstatus	9
5. Nøglekontroller og tilhørende rapporter	10
5.1 Beskrivelse af nøglekontroller	10
6. Bruger- og rettighedsstyring	12
6.1 Beskrivelse af primære og sekundære brugere	12
6.2 Brugeradministration	12
6.3 Særlige adgange	12
6.4 Eksterne adgange	13
6.5 Leverandørstyring	13
6.6 Vejledninger, rolle/rettighedsbeskrivelser og blanketter	13
7. Forretningsnødplaner	14
7.1 Forretningsnødplaner	14
7.2 Lokale nødplaner	14

1. Indledning og beskrivelse af systemet

Navision Stat er et decentralt økonomistyringsystem, som bliver anvendt af omkring 400 institutioner. Systemet binder i stort omfang centrale og decentrale systemer og processer sammen for at sikre en effektiv økonomistyring.

1.1 Forretningsområdet

Navision Stat har været anvendt i staten til økonomistyring siden 1998. Systemet bliver løbende videreudviklet af Økonomistyrelsen på basis af de nyeste standardudgaver af MS Dynamics NAV fra Microsoft.

Med udgangspunkt i produktstrategien for Navision Stat er det vores vision, at vi med systemet understøtter:

- Høj kundetilfredshed
- Effektivisering og optimering af processer relateret til økonomistyring
- Stabil og fuld integration til de fællesstatslige administrative systemer
- Effektiv support og vedligeholdelse af produktet
- Effektiv opgradering af kundernes databaser
- Levering af både et standardiseret produkt og et udvidet produkt med mulighed for lokale tilretninger
- Gældende lovgivning, herunder særlige statslige regelsæt.

[Hent produktstrategien for Navision Stat på oes.dk](#)

1.2 Kunder og brugere

Omkring 400 statslige og selvejende institutioner anvender Navision Stat. De typiske brugere er medarbejdere i økonomi- og regnskabsfunktionerne ude hos kunden selv eller i et Shared Service center for regnskab, som fx Statens Administration.

1.3 Funktionalitet

Navision Stat er baseret på MS Dynamics NAV2016 og indeholder standard ERP funktionalitet svarende til denne version. Systemet er herudover udvidet med integration til en lang række andre systemer og ydelser. Blandt andet Statens Koncern System, Statens Lønssystem, IndFak, Statens Budgetsystem, CVR-Registret, NemKonto og Digital Post. Navision Stat udveksler data med lokale fagsystemer via en generisk integrationsflade (GIS). Den sikrer ensartet integration.

En uddybende beskrivelse af integrationerne finder du i dokumentet [Navision Stat – Generel beskrivelse](#) på Økonomistyrrelsens hjemmeside oes.dk.

2. Ansvarsdeling mellem parterne

Økonomistyrelsen har det overordnede ansvar for at udvikle og vedligeholde Navision Stat. Den øvrige ansvarsfordeling afhænger i vidt omfang af, hvilken driftsmodel institutionerne har.

I oversigten nedenfor finder du den generelle beskrivelse af ansvarsfordelingen mellem Økonomistyrelsen og institutionerne, der anvender Navision Stat. Oversigten tager ikke højde for de eventuelle opgavesplit og aftaler der kan være mellem institutioner og Shared Service centre/administrative fællesskaber, som fx Statens Administration.

Tabel 2.1
Skema over ansvarsdeling

Element	Økonomistyrelsen	Kunden
Produktstrategi	Økonomistyrelsen fastlægger strategi og arkitektur for systemet. Læs mere om produktstrategien for Navision Stat på oes.dk	N/A
Udvikling og vedligehold	Økonomistyrelsen har ansvaret for at vedligeholde og videreudvikle applikationen.	Du har som kunde ansvaret for at indrapportere fejl og ændringsønsker til Økonomistyrelsen. Indrapportering sker via en indberetningsblanket som findes på oes.dk
Dokumentation	Vi udarbejder og vedligeholder systemdokumentation, skærmhjælp, brugervejledninger og installationsvejledninger.	Institutionen sikrer den specifikke dokumentation for, hvordan man lokalt anvender systemet og at det er opdateret. Institutionen skal ligeledes sikre at regnskabsinstruksen er opdateret.
Sikkerhed	Leverandøren har ansvar for at systemet understøtter den nødvendige sikkerhed i anvendelsen, samt gældende dansk og europæisk lovgivning. Vi har ansvar for at sikre, at leverandøren lever op til sine forpligtelser. Læs den generelle supportbeskrivelse på oes.dk	Institutionen sikrer, at opsætning og anvendelse af systemet overholder relevant lovgivning og revisionskrav.
Anvendelsessupport	Læs den generelle supportbeskrivelse på oes.dk	N/A
Uddannelse	Vi udbyder en række kurser i Navision Stat. Se beskrivelse af kurserne på oes.dk	N/A
Drift	Hvis institutionen hostes hos Statens It (SIT) eller under Økonomistyrelsens rammeaftale med KMD, varetager vi driften.	Institutioner med egen drift har selv ansvaret for at sikre en forsvarlig drift af den samlede løsning.

Tabel 2.1
Skema over ansvarsdeling

Element	Økonomistyrelsen	Kunden
Applikationsforvaltning	<p>For institutioner der er serveret af Statens Administration, sørger vi for en løbende applikationsopdatering.</p> <p>For øvrige institutioner, hvor Økonomistyrelsen har driftsansvaret, sikrer vi en styret implementering af seneste opdatering i samarbejde med SIT og KMD.</p>	<p>Du er som kunde selv ansvarlig for at opdatere applikationen inden for de udmeldte deadlines, jævnfør leveringsaftalen, hvis din institution har egen drift af systemet, og/eller hvis din Navision Stat database er udvidet med lokalt tilføjet funktionalitet.</p>
Brugeradministration	<p>Institutioner der er hostet hos SIT eller KMD skal anvende Brugeradministrationsværktøjet, BAM, som vi stiller til rådighed.</p> <p>Vi sørger for, at der i BAM findes et effektivt og sikkert sæt rettigheder, der kan tilknyttes de enkelte brugere.</p> <p>BAM er et separat webbaseret system, som du kan læse mere om på oes.dk</p>	<p>Institutioner der ikke har BAM til rådighed, skal benytte systemets indbyggede brugeradministrationsfunktionalitet.</p> <p>Uanset valg af driftsmodel og eventuelle lokale tilretninger, er det altid dit ansvar som kunde, at egne brugere er tildelt passende og tilstrækkelige rettigheder.</p>
Udbud	<p>Økonomistyrelsen gennemfører udbud i henhold til gældende regler, og informerer herom via hjemmeside.</p>	N/A
Lokale integrationer	<p>Vi stiller en generisk integrations-snitflade, GIS, til rådighed, så din institution kan integrere til systemet uden behov for lokale tilpasninger af Navision Stat-applikationen.</p> <p>Vi forpligter os til at holde denne integration bagud kompatibel i videst muligt omfang.</p>	<p>Institutionen har det samlede system- og dataansvar for de lokale fagsystemer, der integreres via GIS til Navision Stat.</p> <p>Se også specificeret ansvarsafklaring på oes.dk</p>
Robotter	<p>Vi frigiver ved hver opdatering en liste over hvad der er rettet, så det er nemt for dig som kunde at se, om en opdatering giver behov for rekonfiguration af 'robotter'.</p>	<p>Ved opdatering af applikationen har du som kunde selv ansvaret for at justere eventuelt opsatte 'robotter' i det omfang dette skulle blive nødvendigt.</p>
GDPR	<p>Økonomistyrelsen sørger for at standardudgaven af Navision Stat understøtter GDPR, herunder håndtering af fritestfelter.</p> <p>Se også oes.dk om 'CPR-nummer og EU persondataforordning'</p>	<p>Du har som kunde ansvaret for at de data og de behandlingsaktiviteter, som foretages i systemet, tilrettelægges i overensstemmelse med GDPR-reglerne.</p> <p>Der findes ingen fritestfelter i Navision Stat, som er beregnet til opbevaring af personfølsomme data.</p>
Sletning	<p>Økonomistyrelsen sikrer at systemet understøtter sikker sletning af stamdata og afledte transaktionsdata.</p>	<p>Institutionen er ansvarlig for at overholde persondataforordningens krav til sletning af personoplysninger i systemet.</p>
Licens	<p>Via rammekontrakten med leverandøren sørger vi for, at der er lov hjemmel for at anvende Navision Stat.</p>	<p>Institutionen skal via en leveringsaftale med Økonomistyrelsen erhverve sig licens til hvert cvr-nr. og til hver Navision Stat database.</p> <p>Læs mere om leveringsaftalen og licensbetingelser på oes.dk</p>

2.1 Betingelser ved opsigelse

Anvendelse af Navision Stat kan, med mindre at institutionen er forpligtiget til at anvende løsningen, opsiges med 6 måneders varsel til udgangen af et regnskabsår. I forbindelse med opsigelsen, vil adgangen til løsningen blive de-aktiveret, såfremt løsningen hostes hos KMD eller SIT. Uanset driftsform vil Økonomistyrelsen samtidigt de-aktivere den tilhørende Navision Stat licens, hvorefter løsningen ikke længere kan tilgås på legal vis, ligesom den lokale Navision Stat database ikke længere kan opdateres til nyere versioner.

I forbindelse med udtrædelse kan der bestilles en kopi af databasen, hvorfra data vil kunne udlæses til Excel eller tilgås med andre tidssvarende udtræksværktøjer. Kopieringen giver automatisk en sikring af gyldigt regnskabsmateriale. Institutionen, som udtræder af løsningen, er selv ansvarlig for at sikre gyldigt regnskabsmateriale.

Bemærk at en udtrædelse ligeledes vil aflede en sletning på Nemhandelsregistret, ved Økonomistyrelsen, for de kunder, der hostes hos enten KMD eller SIT.

3. Fælles dataansvar – overordnet cirkulæreskrivelse

Navision Stat er omfattet af en cirkulæreskrivelse for fælles dataansvar, som sikrer en klar ansvarsfordeling mellem Økonomistyrelsen og de institutioner som benytter de fællesstatslige it-systemer.

3.1 Cirkulæreskrivelse

Vi har i samarbejde med Datatilsynet udarbejdet [Cirkulæreskrivelse om fælles dataansvar vedrørende Moderniseringsstyrelsens fællesoffentlige systemer](#). Cirkulæreskrivelsen gælder generelt for de statslige og selvejende kunder, der anvender de systemer som Økonomistyrelsen stiller til rådighed jf. regnskabsbekendtgørelsens §11, stk. 2.

Cirkulæreskrivelsen sikrer en dokumenteret og klar ansvarsdeling mellem Økonomistyrelsen og institutionerne efter databeskyttelsesforordningens artikel 26 om fælles dataansvar. Institutionerne er helt overordnet ansvarlig for de data, som de selv placerer i systemerne, og for de processer, der ligger lokalt hos institutionen.

Cirkulæreskrivelsen betyder bl.a., at der ikke skal udarbejdes databehandleraftale mellem den enkelte institution og Økonomistyrelsen, samt at Økonomistyrelsen er ansvarlig for sikkerheden i de omfattede systemer.

[Læs mere om fælles dataansvar for de fællesstatslige it-systemer oes.dk](#)

4. Servicemål og ydelsesbeskrivelse

Navision Stat skal være tilgængelig for dig som kunde 99 procent af arbejdstiden, hvis Økonomistyrelsen er ansvarlig for driften. Vi sikrer at der sker automatisk opdatering af en række data i systemerne.

4.1 Servicemål

Hvis du som kunde får Navision Stat driftet hos Statens It eller KMD gælder vores servicemål primært de automatiske opdateringer, systemets tilgængelighed og de generelle svartider for support.

Følgende automatiske integrationer mellem Navision Stat og de øvrige fællesstatslige systemer er omfattet:

Tabel 4.1
Oversigt over servicemål

System	Ydelse
Statens Koncernsystem (SKS)	Opdatering af finanskonto, dimensioner, perioder, delregnskaber og afstemningsdata i Navision Stat ved ændringer i SKS. Daglig afsendelse af finansdata fra Navision Stat til SKS.
Statens Lønløsning (SLS)	Opdatering af lønforbruget beregnet ved SL afleveres til Navision Stat 2 gange om måneden. Opdatering af medarbejderdata i Navision Stat sendes fra SL på månedsbasis ¹ .
Statens HR	Natlig oversendelse af de Navision Stat stamdata, der er påkrævet for korrekt kontering og lønbudgettering i Statens HR. Løbende opdatering af medarbejderdata i Navision Stat ved oprettelse og ændringer i HRM.
Statens Budgetsystem (SBS)	Natlig oversendelse af de Navision Stat stamdata, der er påkrævet for korrekt budgettering i SBS, samt ressource- og anlægsposter.
Statens Bevillingslovsystem (SB)	Opdatering af bevillingsdata i Navision Stat, sendt fra SB ved opdateringer.
IndFak	Natlig oversendelse af de Navision Stat stamdata, der er påkrævet for korrekt kontering i IndFak. Automatisk modtagelse i Navision Stat ved godkendelse af konterede bilag i IndFak.
RejsUd	Natlig oversendelse af de Navision Stat stamdata, der er påkrævet for korrekt kontering i RejsUd. Automatisk modtagelse i Navision Stat ved godkendelse af konterede afregninger i RejsUd.

¹ Erstattes af opdatering ved Statens HR-løsning efter skift til Statens HR

4.2 Tilgængelighed

Hvis du som kunde får driftet Navision Stat af Statens It eller KMD, er der aftalt en tilgængelighed for systemet på 99 procent, alle arbejdsdage mellem kl. 08 og 17 (primær driftstid), og på 98 procent uden for dette tidsrum.

[Du finder tidsfristerne for dataindrapportering i vores årshjul på oes.dk](#)

4.3 Driftsstatus

[Driftsstatus for Navision Stat bliver løbende opdateret på oes.dk](#) for de installationer, hvor Økonomistyrelsen har driftsansvaret.

5. Nøglekontroller og tilhørende rapporter

Økonomistyrelsen sikrer, at der bliver gennemført en række nøglekontroller i Navision Stat, der skal sikre en sikker, stabil og korrekt drift.

5.1 Beskrivelse af nøglekontroller

Nøglekontrollerne indgår i den årlige it-revision af Navision Stat, og skal forstås som de vigtigste kontroller, der knytter sig til aflæggelse af et retvisende regnskab, herunder en sikker styring af udbetalinger.

Der findes aktuelt følgende nøglekontroller, hvor kontrol nr. 5, 6 og 7 har særlig bevågenhed:

Tabel 5.1
Oplisting af nøglekontroller

Nøglekontrol	Beskrivelse
1	Der ikke kan oprettes og bogføres på en finanskonto, som ikke er relateret til SKS konto, såfremt man abonnerer på SKS kontoplanen.
2	Ændringer af kreditor og kreditors betalingsdata oprettet igennem DDI'en kan kun ændres via en påkrævet dobbeltgodkendelse.
3	Data opdateret via GIS-integrationen kan kun opdateres af et fagsystem ad gangen. Det fagsystem, der "kommer først" til stamdata "ejer" stamdata.
4	Der kan ikke ske en komprimering af posteringsdata med mindre data er mindst 5 år gamle.
5	En enkelt bruger kan ikke godkende en udbetalingskladde alene.
6	Den endelige godkender af en betaling i udbetalingskladden (typisk 2. godkender) er forskellig fra den bruger, der har bogført det underliggende købsbilag. ²
7	Der kan fortages automatiseret afvigelseskontrol og udbetalingskontrol ved udbetaling.
8	Der kan ikke rettes finanskladdelinjer forud for bogføring i de tilfælde, hvor der er overført lønfinansposter fra SLS for en bogføring af lønforbruget (lokale dimensioner må dog godt rettes).
9	Der kan afvigelsesafstemmes imellem SKS og Navision Stat.
10	Ændringsloggen viser retvisende logposter for de tabeller og felter, der er opsat i logninen.
11	SUPER-loggen logger alle ændringer udført ved en SUPER-bruger via Windows klienten, uanset hvad der er opsat i ændringsloggen.
12	Integration mellem Navision Stat og IndFak/RejsUd, sikrer sporbarhed og høj datakvalitet.

² Den særlige prokurahåndtering vedrørende udbetalinger er beskrevet særskilt i brugervejledningen til betalingsformidling, som du finder under [Brugervejledninger på oes.dk](#).

Skærpet funktionsadskillelse ved udbetalinger

Der skal foretages dobbeltgodkendelse af en kreditorudbetaling inden afsendelse fra Navision Stat, og i den forbindelse er der yderligere skærpet kontrol i form af, at den sidste bruger, der godkender betalingen, ikke må være den samme, der har bogført kreditorposten, da afsendelsen sker direkte fra Navision Stat til Nem-Konto eller Danske Bank.

6. Bruger- og rettighedsstyring

Forskellige typer af brugere anvender Navision Stat på forskellig vis og med bestemte formål. Administrationen af brugeradgange og brugerrettigheder skal sikre nem adgang for autoriserede brugere og forhindre uautoriseret adgang til systemet.

6.1 Beskrivelse af primære og sekundære brugere

De primære brugere af systemet er institutionens medarbejdere i økonomi- og regnskabsfunktionerne og medarbejdere i Shared Service centre for regnskab, som eksempelvis Statens Administration.

De sekundære brugere er medarbejdere, som på ad hoc basis har brug for at udtrække rapporter eller tilgå systemet for udvalgte skærmvisninger. Sekundære brugere findes i spændet fra studentermedhjælpere til økonomi-, regnskabs- og administrationschefer.

Institutionerne tildeler de primære brugere adgang til redigering i systemet på et passende niveau, hvorimod de typisk kun tildeler sekundære brugere læse-adgang.

6.2 Brugeradministration

Institutioner som hostes ved Statens It eller KMD skal foretage bruger- og rettighedsstyring for systemet i Brugeradministrationsmodulet (BAM).

Øvrige kunder skal anvende Navision Stats indlejrede funktionalitet til brugeradministration.

[Du kan læse mere om både BAM og Navision Stats indlejrede funktionalitet til brugeradministration på oes.dk](#)

6.3 Særlige adgange

Som systemejer administrerer vi brugeradgange til revisorer, supportmedarbejdere ansat af Økonomistyrelsen samt eksterne konsulenter, der er godkendt af Økonomistyrelsen. Vi har tilrettelagt specifikke fælles arbejdsgange, så vi kan oprette, ændre og slette denne type af brugere.

Udvidet logning ved brugere med privilegeret adgang

Løsningen indeholder en SUPER-log, der logger al aktivitet, der måtte foregå i regnskabet ved en bruger, der er logget på via Windows klienten som superbruger (privilegeret adgang).

Selve logningen kan ikke de-aktiveres, men den tilhørende advisering om super-brugerrelaterede hændelser kan opsættes mere eller mindre omfattende.

Rapporteringen på SUPER-loggen giver mulighed for både en overordnet præsentation af konstaterede aktiviteter på kritiske tabeller, og en detaljeret præsentation af alle specifikke ændringer for alle tabeller.

6.4 Eksterne adgange

Der er ikke åbent for ekstern adgang til Navision Stat. Kun enkelte medarbejdere i Økonomistyrelsen og Statens It med et arbejdsbetinget behov har adgang til udviklings- og testmiljøet.

6.5 Leverandørstyring

Ansvar for Navision Stat er delt mellem systemleverandører (applikationsleverandør) og driftsleverandører.

Applikationsleverandører

Økonomistyrelsen varetager selv rollen som leverandør af systemet Navision Stat og står således for alle de ændringer, der er tilføjet standardprogrammet fra Microsoft. Du kan holde dig orienteret om [opdateringer og udskiftninger af standardprogrammer på oes.dk](#)

Statslige og selvejende institutioner med eget systemansvar, har mulighed for selv at tilpasse applikationen.

Driftsleverandører

Institutioner i staten, som benytter Statens Administration, driftes hos Statens It. Øvrige institutioner kan frit vælge mellem drift under Økonomistyrelsens hostingaftale med en privat leverandør - aktuelt KMD - eller under egen aftale, herunder egen lokal drift.

Selvejende statslige institutioner vælger selv driftsform. Det kan være på egen server, i et koncerndriftscenter eller ved fjerndrift (hosting).

6.6 Vejledninger, rolle/rettighedsbeskrivelser og blanketter

[Brugervejledninger til Navision Stat finder du på oes.dk](#). Her finder du blandt andet detaljerede brugervejledninger og beskrivelser af systemets mange muligheder samt vejledninger om integrationer til lokale fagsystemer.

7. Forretningsnødplaner

Forretningsnødplanerne gælder, hvis det ikke er muligt at arbejde normalt i Navision Stat, fordi systemet er utilgængeligt i længere tid. Du skal selv afgøre, hvornår din egen institutions nødplaner skal iværksættes.

7.1 Forretningsnødplaner

Hvis du har behov for at betale en leverandørfaktura, og systemet er utilgængeligt i længere tid som følge af et systemnedbrud, skal du gøre følgende:

1. Kontakt din regnskabsafdeling (for SAM-kunder: Dit SAM Regnskabsteam), og anmod om at leverandørfakturaen betales direkte via Business Online.
2. Hvis din regnskabsafdeling ikke har adgang til IndFak eller lignende løsning, skal du sende fakturaen manuelt til regnskabsafdelingen, fx på mail.
3. Du skal aftale med regnskabsafdelingen, at bogføringen sker, når Navision Stat igen er i drift. Husk at sikre, at fakturaen ikke betales dobbelt.

Vær opmærksom på, at der ikke vil være adgang til at udstede salgsfakturaer i Navision Stat, så længe systemet er utilgængeligt.

Integrationer og udveksling af data med andre systemer vil blive blokeret indtil Navision Stat igen er i normal drift.

7.2 Lokale nødplaner

Du er som kunde selv ansvarlig for at afgøre, hvor længe du kan vente med at iværksætte egne nødplaner. Her er det vigtigt, at du afvejer, hvilke omkostninger der er ved at iværksætte nødplaner med manuel håndtering, holdt op mod generne ved at vente på at systemet igen er i normal drift.

Din institutionen skal selv fastlægge konkrete arbejdsgange og en intern ansvarsfordeling for at gennemføre arbejdet manuelt uden om Navision Stat.

oes.dk